

ХЕТЕРОДОКСИЯ

списание за критическа теория и нова хуманитаристика 1-2/20

СОЦИОАНАЛИЗА
НА СИМПТОМА

СЕМИНАР
COVID-19 ЕТС.

*Броят се посвещава на
90-годишнината
на Пиер Бурдийо*

Съдържание

Да мислим срещу мейнстрийма – Деян Деянов	7
Една социоаналитична клиника без стени (за темата на броя) – Светлана Събева, Деница Ненчева	9
<i>Симптомът: психоаналитични подстъпи</i>	
Дарин Тенев – Симптом и модалност	13
Валентин Калинов – Психоанализата като място на истината. Едно полемично разсъждение	29
Албена Стамболова – Истина и психоанализа. Един случай от практиката	41
<i>Симптомалното: феноменологически подстъпи</i>	
Кольо Коев – Феноменология на знаещото виждане: бележки върху отношението между разбиране и интерпретация в <i>Логически изследвания</i> на Хусерл	51
<i>Архив Хетеродоксия: Възобновени диалози</i>	
Светлана Събева – „Критическа социология на въплътената видимост“: Конструирание на едно ново работно поле (Коев, К. 1996. <i>Видимостта. Феноменологични контексти</i> . София: ИК „Критика и хуманизъм“)	71
Нина Николова – NOLI ME TANGERE	79
<i>Архив Хетеродоксия</i>	
Нина Николова – Ното harticus: една критика на усилването	93
<i>От аналитика на интрасубективността към социоанализа на самонаследяването</i>	
Десислав Георгиев – Хабитуалност, модалност, идентичност	97

Лаборатория по практическа логика и етнометодология

Деян Деянов – Как експериментите с логиките на практиката провокират социоаналитика на самонаследяването? 125

Деян Деянов – Теорията на практическата логика като органон на социоанализата на самонаследяването (към проблематизирането на симптоматологията) 137

Лаборатория по социоанализа

Деян Деянов – Сублимналното и социоаналитическия разговор като неklasически експеримент 145

Мартина Минева – Обновяващите изводи и практикологическото проблематизиране на социоаналитични симптоми 157

Разминаването между телесни и изказни практики: практическа логика и социоанализа

Тодор Христов – Практическата логика и всекидневната рационалност на властта 187

Милена Ташева – Към една социоаналитична интерпретация на Фройдовото понятие „работа на траура“ 207

Тодор Петков – Ендогенното усилие за самонаследяване 225

Деница Ненчева – *Коя гърда?* Върху проблема за симптома и тревогата в социоанализата 241

Семинари по социоанализа

Пиер Бурдийо – Увод в социоанализата 267

Да се разговаря за социаналитическия разговор 273

Самоанализа

Пламен Кольовски – Злопааметността като симптом на разстроено биографично илузио: първи стъпки в самоанализата 281

Десислав Георгиев, Деница Ненчева – В следите на самоанализата. Върху текста на Пламен Кольовски 297

Genius loci: събития и издания по социоанализа в Пловдив

Милена Ташева – Проблемът за симптома в методологическата мрежа индексиалност – модалност – въплътеност 305

Мартина Минева – Социалната уязвимост:
социоаналитични перспективи 321

Стойка Пенкова – Езикът на омразата: хейтърският дискурс
и отношението към другия 325

Архив Хетеродоксия: логиката на практиката

Практическата логика като проблем – Разговор
на Деян Деянов с Louk Вакан 327

Тодор Петков – От Остин и Бурдуйо към логиката
на молекулярните перформативи 337

Статистизация на обществата: да се измерва щастието?

Елица Димитрова – Социално-икономически различия
и субективно благополучие в европейските общества 347

АГОРА ХЕТЕРОДОКСИЯ

Георги Медаров – Новият коронавирус и модерното управление
на свръхмодерността 369

Андрей Райчев, Кънчо Стойчев –
Алтернативен религиозен етос? 391

Неочаквани събеседници

Янис Варуфакис – За кризите и възможностите 405

Стоян Ставру – „Диви“ вируси и хора без край 421

Светлана Събева – Зараза и атмосфера: инфекциозната
социалност 447

Деян Деянов – Политически покер по време на еколапс 465

Неочаквани събеседници

Бруно Латур – Да си въобразим жестовете-бариири срещу
завръщането към производството отпреди кризата 479

Жана Цонева – Един твърде капиталистически проблем: общите
места на новия коронавирус и климатичните промени 485

Тодор Христов – Вирусът на отговорността 501

marginalia

Деян Кюранов – Емил, или Оптимизмът (Коен, Е., 2019. *Свободата на словото не може да се защити сама*. София: Изток-Запад.) 513

Фокус Хетерогоксия

Георги Медаров – Да се проблематизира властта в началото на 21-ви век (А. Бунджулов, 2020. *Власт и видимост. Историческа социология на политическите видимости*. София: Изток-Запад).....527

Дарин Тенев – Повторението на превода и гласа на преводача (Хайдегер, М. 2020. *Битие и време*, прев. Цочо Бояджиев, София: Изток-Запад).....537

Abstracts..... 547

Contents.....559

Да мислим срещу мейнстрийма

Списание „Хетеродоксия“ е експериментално издание на Академична ризома „Критика и хуманизъм“¹; то е списание срещу мейнстрийма в критическата теория и новата хуманитаристика и предлага на читателя достъп до мисловните практики на „дивото мислене“, „теоретизирането in statu nascendi“ и „суровите данни“ (които невинаги са толкова сурови, но това не е беда; беда по-скоро за нас би било, ако са само из-следователски, но не и раз-следващи). Ала то е и списание *изобищо срещу мейнстрийма* – не само в критическата теория и новата хуманитаристика, а и срещу биещата на очи безгръбначност на мисленето, което той ни предлага; а мейнстриймът ни залива отвсякъде в академичния – дали не оскверняваме с това академизма? – живот на следмодерния капитализъм с *наукометричната си цензура спрямо инакомислието*. Какви са мотивите на тези мислещи се за либерални, при това отново и отново самообновяващи се, не само научни, но политически и икономически цензори? – това надали е проблем за една уводна статия, която няма каквито и да е собствено политически функции, а обговаря съвсем накратко шансовете ни не само за добро теоретизиране, но и за това – теоретизирайки – да бъдем доблестни граждани, докато се занимаваме с наука; доблестни граждани в една „Републиката на учените“, които се занимават с res publica не само в науката. Къде са те – в Брюксел или Вашингтон, Пловдив или София, Белград или Москва – това няма да ни интересува. Тъкмо затова всеки брой на списанието ще предлага един, така да се каже, едва ли не виртуален площад, на който учените ще могат да бъдат – с това самото – и граждани: „Азора Хетеродоксия“. Тъкмо затова нашата политика, политиката на Академична ризома „Критика и хуманизъм“, *може да се обобщи с връщането към онова име на мисленето, в което бяхме възпитани още от Пражката 1968 година, а след това и софийските семинари на 80-те години: инакомислие*. Като си даваме сметка – не ще и съмнение, – че времето не е същото, а следователно и дневният ред на инакомислието ни няма как да бъде същия.

¹ Може би е редно още тук да кажа, че в Академична ризома „Критика и хуманизъм“ – по форма – участват Институтът за критически социални изследвания към Пловдивския университет, катедрата „Социология и науки за човека“ – отново в него, както и Институтът за критически теории на свръхмодерността. Но още тук държа да заявя, че *съдържателно* в тези академични коренища от десетилетия сме заплетени – и продуктивно си сътрудничим – с Издателска къща „Критика и хуманизъм“ и списание „Критика и хуманизъм“.

Но как все пак избрахме името „Хетеродоксия“, което едновременно ни отдалечава и от всекидневната докса на човека от улицата, и от епистемическата докса на мейнстрийма (който – вече като идеологическа ортодоксия – има политическата сила да взема решения за финансирането на науката и да я подлага – както казах – на наукометрична цензура от името на един съмнителен монополизъм при оценяването)? Ще го кажа веднага: и тук наш учител беше Пиер Бурдийо, който, обсъждайки производните форми на докса (като не забравя дори алодоксията), стига да извода, че *хетеродоксален (тук хетеродоксален мислител) е онзи, който „именува неименуемото“, което е било изтласкано от ортодоксията* (и се завръща – както казва една млада социоаналитичка – отначало като „теоретическо заекване“). Докато хетеродоксията, т.е. инакомислието има функциите да предлага *революционни форми на научност*, които, когато са успешни, ни освобождават от това заекване, давайки имена на неименуемото. Всъщност това е мотивът, който ни тласка – всички нас от Академична ризома „Критика и хуманизъм“ – да мислим заедно; да бъдем *съмишленици, които не мислят едно и също, но които желаят да мислят заедно*. Това е така както в *социоанализите* на самонаследяването и в *теориите* на логиката на практиката, така и в *критическите* теории на свъхмодерния капитализъм и в *некласическите* логики на диалектичното². Това е мотивът ни и да се обръщаме към съмишленици, с които можем да мислим заедно, не само от „Критика и хуманизъм“ – такива, които да ни помогнат да се освободим от нашите сублимилни граници на мислимост. Толкова мога да кажа за свободата на инакомислието, на която държим, и за това как тя задава формата на това, което съкратено сме нарекли „списание за критическа теория и нова хуманитаристика“; но ще добавя: що се отнася до самата научност на науката свободата, която предлагаме, стига до границите си – „Хетеродоксия“ няма да легитимира посредствеността и халтурата.

Деян Деянов

---

² Изборът на множествено число тук не е случаен: в рамките на всяка една от тези *проблематики* би могло да има много теории, дори и несъизмерими помежду си – които да критикуват не само решенията си, но и проблемите, които поставят.